

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Менеджменту
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК18 «Економіка та фінанси підприємства»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет Факультет економіки і управління
(найменування інституту, факультету)

мова навчання державна

Затверджено на засіданні кафедри

менеджменту

(найменування кафедри)

Протокол № 1 « 29 » 08 2023 року

м. Запоріжжя 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Економіка та фінанси підприємства, дисципліна обов'язкова
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Нечаєва Ірина Анатоліївна, к.е.н. доцент, доцент</i>
Контактна інформація викладача	<i>Телефон кафедри 769-82-54 050-613-72-86, i.nechaeva@i.ua</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Відповідно до розкладу занять
Обсяг дисципліни	Кількість годин – 240; кредитів – 8; розподіл годин: лекції – 56, практичні та семінарські – 28, самостійна робота – 126. Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота (30 годин). Вид контролю – залік – іспит.
Консультації	Згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Методичною основою дисципліни “Економіка та фінанси підприємств” має сучасні економічні теорії та концепції управління економікою та фінансами підприємницьких структур, досвід з теорії та практики функціонування суб’єктів господарювання, розробки провідних вчених, які адаптовані до реальних умов розвитку національної економіки.	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати <i>Загальні компетентності:</i> ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <i>Фахові компетентності:</i> СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту, СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. <i>Очікувані результати навчання:</i> ПР4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПР5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. ПР6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПР8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень. ПР10. Уміти користуватися системою електронного документообігу. ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції	
4. Мета вивчення навчальної дисципліни	

- формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

5. Завдання вивчення дисципліни

теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з таких питань:

- підприємство, як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова);
- методологічні та методичні засади планування діяльності підприємства;
- формування програми виробництва та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи його ефективного використання;
- теоретичні засади формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання; методичні підходи до їх аналізу та планування;
- теоретичні засади формування й використання майнових ресурсів (активів) підприємства; методичні підходи до їх аналізу та планування;
- теоретичні засади формування й використання фінансових ресурсів (капіталу) підприємства; методичні підходи до їх аналізу та планування;
- механізм формування економічних результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- конкурентоспроможність підприємства та методи її оцінки;
- механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин

Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці

Тема 2. Планування діяльності підприємства

Змістовий модуль 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства

Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства

Тема 4. Виробнича програма підприємства

Тема 5. Виробнича потужність підприємства

Змістовий модуль 3. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства

Тема 7. Трудові ресурси підприємства

Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства

Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства)

Змістовий модуль 4. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства

Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції

Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства

Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства

Змістовий модуль 5. Інтегральна оцінка стану підприємства

Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки

Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки

Змістовий модуль 6. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки

Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку

Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці	лекція, семінарське заняття	4,5

2.	Тема 2. Планування діяльності підприємства	лекція, семінарське заняття	4,5
3.	Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства	лекція, семінарське заняття	4,5
4.	Тема 4. Виробнича програма підприємства	лекція, семінарське заняття	4,5
5.	Тема 5. Виробнича потужність підприємства	лекція, семінарське заняття	4,5
6.	Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	лекція, семінарське заняття	4,5
7.	Тема 7. Трудові ресурси підприємства	лекція, семінарське заняття	4,5
8.	Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства	лекція, семінарське заняття	6
9.	Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства)	лекція, семінарське заняття	4,5
10.	Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	лекція, семінарське заняття	6
11.	Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства	лекція, семінарське заняття	6
12.	Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства	лекція, семінарське заняття	6
13.	Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки	лекція, семінарське заняття	6
14.	Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	лекція, семінарське заняття	6
15.	Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку	лекція, семінарське заняття	6
16.	Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	лекція, семінарське заняття	6
Разом			84

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Види СР	Кількість годин (СР+ консультування)	Контрольні заходи
1.	Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці	Тематичний пошук додаткової літератури	5	Доповіді, тестування
2.	Тема 2. Планування діяльності підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури	5	Доповіді, тестування
3.	Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури	5	Доповіді, тестування
4.	Тема 4. Виробнича програма підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	6	Доповіді, тестування
5.	Тема 5. Виробнича потужність підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	6	Доповіді, тестування
6.	Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	5	Доповіді, тестування
7.	Тема 7. Трудові ресурси підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	5	Доповіді, тестування
8.	Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	6	Доповіді, тестування
9.	Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства)	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	5	Доповіді, тестування
10.	Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	11	Доповіді, тестування
11.	Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	11	Доповіді, тестування
12.	Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	11	Доповіді, тестування
13.	Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	11	Доповіді, тестування

14.	Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	12	Доповіді, тестування
15.	Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	11	Доповіді, тестування
16.	Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	Тематичний пошук додаткової літератури, рішення задач	11	Доповіді, тестування
Разом			126	

9. Система та критерії оцінювання курсу

Контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курсу дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» поділяється на 6 основних змістових модулів, у межах яких розподілені теми.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання використовуються наступні засоби оцінювання:

- поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання тощо;

- чотири рубіжних контролів;

- залік;

- іспит.

Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання засоби оцінювання:

захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку та іспиту: тести, розв'язання задач. Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота.

№ п/п	Поточна навчальна діяльність	Кількість балів						
		Робота на лекції	Практичні заняття			Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Разом
			Присутність на прак. занятті	Опанування практичним і навичками	Тестовий контроль			
1 підсумковий контроль (залік)								
1	Змістовий модуль 1 (2 лекц., 2 практ.)	2	2	4	2	5	5	20
	Тема 1.	1	1	2	1			5
	Тема 2.	1	1	2	1			5
	Контрольна робота					5		5
	Індивідуальне завдання						5	5
2	Змістовий модуль 2 (6 лекц., 6 практ.)	6	3	6	3	5	5	28
	Тема 3.	2	1	2	1			6
	Тема 4.	2	1	2	1			6
	Тема 5.	2	1	2	1			6
	Контрольна робота					5		5
	Індивідуальне завдання						5	5
3	Змістовий модуль 3 (10 лекц., 10 практ.)	10	7	10	5	10	10	52
	Тема 6.	2	1	2	1			6
	Тема 7.	2	2	2	1			7
	Тема 8.	3	2	3	1			9
	Тема 9	3	2	3	2			10
	Контрольна робота					10		10

	Індивідуальне завдання						10	10
	Разом	18	12	20	10	20	20	100
2 підсумковий контроль (екзамен)								
4	Змістовий модуль 4 (6 лекц., 6 практ.)	6	6	10	6	10	10	48
	Тема 10.	2	2	4	2			10
	Тема 11.	2	2	3	2			9
	Тема 12.	2	2	3	2			9
	Контрольна робота					10		10
	Індивідуальне завдання						10	10
5	Змістовий модуль 5 (8 лекц., 8 практ.)	8	8	12	4	10	10	52
	Тема 13.	2	2	3	1			8
	Тема 14.	2	2	3	1			8
	Тема 15.	2	2	3	1			8
	Тема 16.	2	2	3	1			8
	Контрольна робота					10		10
	Індивідуальне завдання						10	10
	Разом	14	14	22	10	20	20	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

10. Політика курсу

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- економічні основи функціонування підприємства в системі ринкових відносин, основні напрями та види його діяльності; види підприємств, що функціонують в Україні;
- систему аналізу та планування обсягів, результатів діяльності ресурсного потенціалу підприємства;
- зовнішнє середовище та його вплив на діяльність підприємства;
- ресурсний потенціал підприємства та його складові елементи;
- основні результативні показники діяльності підприємства, порядок їх формування та використання;
- капітал підприємства, його структуру, взаємозв'язок з ресурсами, економічні основи формування та використання;
- ефективність, конкурентоспроможність підприємства та його продукції, володіти практичними навичками оцінки цих параметрів;
- сучасні теорії та моделі розвитку підприємства, механізм трансформації (реструктуризації) підприємств у процесі розвитку;
- економічну безпеку підприємства та його антикризову діяльність.

уміти:

- володіти методами стратегічного, тактичного та оперативного планування; планування обсягів діяльності, необхідних ресурсів, зовнішніх і внутрішніх обмежень та ризиків, напрямів розвитку та реструктуризації;
- використовувати інструментарій обґрунтування обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства, його виробничої потужності, потреби підприємства у матеріальних ресурсах, мати уявлення про критерії оптимізації обсягів матеріально-сировинних ресурсів, що необхідні підприємству; товарну та цінову політику підприємства;
- аналізувати та планувати ресурси, які необхідні підприємству, розробляти політику формування та використання трудових, майнових і фінансових ресурсів;
- аналізувати та планувати доходи, поточні витрати і фінансові результати від

операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства;

- обґрунтовувати ефективність інвестиційних та інноваційних проектів;
- оцінювати фінансово-майновий стан підприємства, його конкурентоспроможність, загрозу банкрутства.

Академічна доброчесність жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.